

Granskning av delårsrapport per augusti 2025

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Rekommendationer	4
2. Bakgrund till granskningen	5
3. Granskningens genomförande	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Metod	6
4. Granskning av resultat för ekonomi och verksamhet	7
Styrelsens bedömning av resultat för ekonomi	7
Styrelsens bedömning av resultat för verksamhet	11
Styrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning	13
5. Granskning av räkenskaper	14
6. Uppföljning av rekommendationer år 2024	15
7. Svar på revisionsfrågor	16
Rekommendationer	16
Bilaga 1: Granskning av styrelsens bedömningar	18

1. Sammanfattande analys

Bedömning av det ekonomiska resultatet

Fullmäktige budgeterade ett överskott med 218 miljoner kronor för år 2025. Regionstyrelsens bedömning i delårsrapporten är att regionen får ett underskott vid årets slut på 437 miljoner kronor, vilket är 656 miljoner sämre än budgeterat. Som jämförelse uppgick underskottet till 521 miljoner år 2024. För styrelsen och nämnderna beräknar styrelsen att underskottet blir 543 miljoner kronor. När det gäller verksamhetens resultat, det vill säga skillnaden mellan intäkter från skatter och generella statsbidrag och verksamhetens kostnader, beräknar styrelsen ett underskott på 132 miljoner. År 2024 var verksamhetens resultat ett underskott på 473 miljoner.

Regionstyrelsen räknar med ett negativt balanskravsresultat för tredje året i rad. Prognosen för 2025 är ett underskott med 427 miljoner kronor. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år. Regionen har dessutom negativa balanskravsresultat från år 2023 och år 2024 på totalt 432 miljoner som ska återställas år 2026 och år 2027. Det blir totalt 859 miljoner kronor att återställa.

Det förbättrade resultatet för verksamheten jämfört med år 2024 beror främst på lägre kostnader för sociala avgifter och ökade skatteintäkter. Övriga kostnader har inte minskat nämnvärt, trots olika åtgärder. Det är ännu oklart hur mycket de uppdrag som fullmäktige gett kommer att påverka ekonomin under år 2025. Regionen står inför stora utmaningar både ekonomiskt, när det gäller tillgänglighet i vården och att klara kompetensförsörjning. Det är svårt att utifrån delårsrapporten bedöma om de åtgärder som planeras är tillräckliga för att möta dessa utmaningar. Vi förstår att det kan ta tid att genomföra genomgripande åtgärder. Även för att återställa underskotten på längre sikt kommer det att krävas kraftfulla insatser. Vi kommer att följa styrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens långsiktiga arbete noggrant. Det är viktigt att styrelsen och nämnden agerar och säkerställer att det finns genomarbetade planer och en strategisk styrning som kan möta det ekonomiska läget.

Bedömning av resultatet för verksamhetsmålen

Styrelsen bedömer att fyra verksamhetsmål kommer vara delvis uppfyllda vid årets slut, ett mål kommer inte vara uppfyllt. Styrelsen kommenterar att bedömningarna för två av målen behöver tas med viss försiktighet på grund av otillräckliga underlag. Två mål har styrelsen inte gjort någon bedömning av. Vi bedömer att styrelsen saknar tillräckliga underlag för att kunna göra en välgrundad bedömning av måloppfyllelsen. Brister i styrelsens uppföljning och redovisning av resultaten medför att resultaten för verksamhetsmålen framstår som osäkra, vilket innebär att vi sammantaget inte kan bedöma om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål.

Utifrån regionens svaga ekonomiska resultat samt att inget av de tre finansiella målen kommer att uppnås vid årets slut, instämmer vi i styrelsens bedömning att regionen inte kommer att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Granskning av räkenskaper

Granskningen av delårsrapporten är mer översiktlig och analytisk än vid årsbokslandet och vi har inte funnit några väsentliga fel. Delårsrapporten innehåller i allt väsentligt de uppgifter som lagstiftning och rekommendationer kräver.

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionstyrelsen:

- Utveckla analyserna av framför allt personalkostnaderna då personalkostnaderna utgör den största budgetposten och har de största avvikelserna. Förklara orsakssamband mellan exempelvis kostnader för egen personal, hyrpersonal och konsulter och varför genomförda åtgärder för att minska personalkostnaderna inte varit tillräckliga. Det bör framgå vilka konkreta åtgärder som krävs för att uppnå faktiska effekter på det ekonomiska resultatet.
- Säkerställ att underlagen som styrelsen utgår från för att följa upp verksamhetsmålen är tillräckligt omfattande och håller sådan kvalitet att de kan användas för att göra tillförlitliga bedömningar av resultaten för verksamhetsmålen.
- Utveckla redovisningen i delårsrapporten av resultaten för verksamhetsmålen. Redovisningen ska ge rimliga förutsättningar att verifiera styrelsens bedömningar av resultaten vid årets slut. Det betyder att styrelsen behöver förklara vad som ligger till grund för deras bedömningar av verksamhetsmålen.

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund till granskningen

Fullmäktige ska enligt kommunallagen behandla minst en delårsrapport varje år. Delårsrapporten ska vara upprättad enligt reglerna i lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). I förarbetena till kommunallagen lyfts delårsrapporten fram som ett viktigt verktyg för fullmäktige att följa upp hur verksamheten och ekonomin utvecklas under året. Syftet är bland annat att ge fullmäktige bättre möjligheter att bedöma det ekonomiska läget och om regionen har förutsättningar att nå en god ekonomisk hushållning (prop. 2003/04).

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultaten i delårsrapporten per augusti är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat. Regionstyrelsen överlämnade den 21 oktober 2025 en delårsrapport per augusti till regionfullmäktige och revisorerna. Revisionskontoret har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat delårsrapporten. Granskningen ligger till grund för revisorernas samlade bedömning. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten.

3. Granskningens genomförande

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och omfattar: om styrelsens bedömningar av resultat för ekonomi och verksamhet är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med lagar och rekommendationer.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorerna för deras samlade bedömning av om resultaten i delårsrapporten är förenliga med fullmäktiges mål. Vi har besvarat följande revisionsfrågor i granskningen:

- Är de redovisade resultaten i delårsrapporten förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
- Kommer balanskravet efterlevas vid året slut?
- Ger avrapporteringen i delårsrapporten fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma resultaten?
- Är delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av drift och investeringsverksamheten samt noter i allt väsentligt upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)?
- Har en förenklad förvaltningsberättelse upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Har styrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?

Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är:

- Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 16 § samt 12 kap. 2 §

- Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) 13 kap. om delårsrapport.
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation *R17, delårsrapport*
- Fullmäktiges riktlinje för god ekonomisk hushållning

Metod

Granskningen är genomförd av sakkunniga på revisionskontoret. Malin Hedlund har varit projektledare och ansvarat för att sammanställa granskningens resultat i granskningsrapporten. Ingrid Lindberg har varit projektledare för granskningen av räkenskaperna. Petra Segerbrant och Hannelore Sundström har varit projektmedarbetare och granskat räkenskaperna.

Granskning av redovisat resultat i delårsrapporten

Granskningen av redovisat resultat i delårsrapporten har utgått från revisionskontorets granskningsprogram där revisionsfrågorna brutits ned i ett antal delfrågor. Delfrågorna har utgått från revisionskriterierna. Granskningen har bestått av en översiktlig dokumentanalys av regionstyrelsens delårsrapport per augusti till fullmäktige. Vi har också översiktligt granskat styrelsens egna och övriga nämnders delårsrapporter per augusti för att bedöma om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål och att den ekonomiska rapporteringen överensstämmer med rapporteringen i delårsrapporten.

Granskning av räkenskaperna

Från och med 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Delårsrapporten ska granskas enligt en särskild instruktion i standarden. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna. Tidigare år har granskningen av Region Västerbottens delårs- och årsbokslut granskats av upphandlade konsulter. Från och med år 2025 granskar revisionskontoret räkenskaperna.

Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Det innebär att vi översiktligt har granskat den finansiella rapporteringen och genomfört intervjuer med berörda tjänstepersoner. Vi har gjort en översiktlig analys av nyckeltal för att bedöma om resultatet är förenligt med fullmäktiges mål samt gjort en översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkning med fokus på väsentliga förändringar mellan åren och avvikelse från budget. Vi har stickprovsvis granskat specifikationer till delårsbokslutet med tillhörande underlag. Granskningen har även inkluderat att översiktligt granska den förenklade förvaltningsberättelsen och drift- och investeringsredovisning samt noter. Granskningen är genomförd med stöd av upphandlat granskningsprogram.

Rapporten är kvalitetssäkrad

Rapporten har kvalitetssäkrats internt av revisionsdirektör. Regiondirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör, regional utvecklingsdirektör, ekonomidirektör samt redovisningschef, enhetschef inom ledningsstaben och strateger inom ekonomi- och ledningsstaberna har getts möjlighet att kvalitetssäkra rapporten.

4. Granskning av resultat för ekonomi och verksamhet

Styrelsens bedömning av resultat för ekonomi

Styrelsen bedömer att det kommer att bli ett underskott med 437 miljoner

Regionfullmäktige budgeterade ett överskott med 218 miljoner kronor för år 2025. För år 2024 budgeterade fullmäktige ett underskott på 437 miljoner, med hänvisning till synnerliga skäl på grund av tillfälligt höga pensionskostnader.

I delårsrapporten per augusti 2025 bedömer styrelsen att det kommer att bli ett underskott vid årets slut på 437 miljoner kronor. Det är 656 miljoner sämre än det budgeterade resultatet på 218 miljoner. För perioden januari – augusti 2025 var underskottet 100 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse på 366 miljoner mot budgeten. Resultatet per augusti 2024 var ett underskott på 100 miljoner kronor.

Tabellen nedan visar ekonomiskt resultat per augusti 2025 och prognosen för helår 2025.

Region Västerbotten	Augusti 2025		Helår 2025		
Miljoner kronor	Ack utfall	Ack avvikelse	Budget	Prognos utfall	Prognos avvikelse
Regionstyrelsen	-2 661	5	-4 058	-4 045	13
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-4 461	-335	-6 433	-6 983	-550
Regionala utvecklingsnämnden	-297	3	-435	-440	-5
Folkhögskolestyrelsen	-7	0	-12	-12	-0,5
Patientnämnden	-4	0	-6	-6	0
Revisionen	-4	1	-9	-9	0
Verksamhetens nettokostnader	-7 434	-326	-10 952	-11 494	-543
Skatteintäkter	5 613	-59	8 508	8 402	-106
Generella statsbidrag	1 973	74	2 849	2 960	111
Verksamhetens resultat	152	-311	406	-132	-538
Finansiella intäkter	170	55	170	169	-1
Finansiella kostnader	-422	-110	-358	-475	-117
Finansnetto	-252	-55	-188	-306	-118
Totalt Region Västerbotten	-100	-366	218	-437	-656

Källa: Av revisionskontoret bearbetade uppgifter från Delårsrapport per augusti 2025, Region Västerbotten

Verksamhetens nettokostnader

Styrelsen beskrev att nettokostnaderna (verksamhetens samlade intäkter och kostnader) visserligen minskat jämfört med augusti 2024 men redovisade ett budgetunderskott på 326 miljoner kronor. Det största underskottet hade personalkostnaderna med ett underskott på 293 miljoner kronor. Kostnader för IT, medicinsk teknik och medicinskt material hade tillsammans underskott på 123 miljoner.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat visar hur mycket pengar som blir över när man räknar bort verksamhetens nettokostnader från skatteintäkter och generella statsbidrag. I augusti 2025 visade verksamhetens resultat ett överskott på 152 miljoner kronor jämfört med ett underskott på 156 miljoner vid samma tid 2024. Det betyder att ekonomin har förbättrats med 308 miljoner. Enligt budgeten skulle dock verksamhetens resultat vara positivt med 463 miljoner kronor vilket betyder att resultatet blev 311 miljoner kronor sämre än planerat. Enligt delårsrapporten berodde förbättringen från förra året framför allt på att skatteintäkterna hade ökat med 280 miljoner. Samtidigt hade verksamhetens nettokostnader minskat med 83 miljoner under samma period. De minskade kostnaderna beror framför allt på lägre sociala avgifter med 197 miljoner kronor, men även på att verksamheternas intäkter hade ökat med 21 miljoner kronor, främst beroende på ökade riktade statsbidrag. Däremot minskade vårdintäkter och patientintäkter.

Resultat av finansiella poster

De finansiella posterna hade ett underskott på 252 miljoner kronor vilket var 55 miljoner sämre än budgeterat. De finansiella intäkterna uppgick till 170 miljoner kronor och bestod till största delen av realiserade vinster från regionens placeringar. De finansiella kostnaderna uppgick till 422 miljoner kronor, varav värdesäkring av pensionskostnaderna utgjorde 271 miljoner kronor. I augusti 2024 hade de finansiella posterna ett överskott på 56 miljoner. Den största skillnaden mellan åren var att värdet av regionens placeringar ökade med cirka 400 miljoner mer år 2024 än 2025. Kostnaden för att värdesäkra pensionerna var högre år 2024 än år 2025 på grund av högre inflation.

Styrelser och nämnders resultat

Styrelsen och nämnderna redovisade tillsammans ett underskott mot budget på 326 miljoner. Hälso- och sjukvårdsnämnden hade ett underskott på 335 miljoner kronor medan övriga nämnder hade överskott eller nollresultat. I delårsrapporten bedömer styrelsen att styrelsen och nämnderna kommer att ha ett underskott vid slutet av år 2025 på 543 miljoner kronor att jämföra med ett underskott på 705 miljoner kronor år 2024.

Nedan ger vi exempel på styrelsens förklaringar till underskottsposter

- Underskott inom område digitalisering och service med 62 miljoner, främst kopplat till Cosmic. Till stor del beroende på överlappande kostnader mellan nya och gamla system efter införandet av Cosmic samt en förändrad redovisningsprincip där implementationsutgiften för Cosmic tagits som driftkostnad i stället för investering.
- Hälso- och sjukvården hade underskott för personalkostnaderna med 311 miljoner kronor. Kostnaderna hade påverkats av dyra kortsiktiga lösningar, mer vårdkrävande patienter samt insatser för att öka tillgänglighet och vårdplatser. Positivt var att kostnaderna för hyrpersonal hade minskat med 26 miljoner.
- Patientintäkter och tandvårdsintäkter hade underskott på 69 miljoner.
- Kollektivtrafiken hade underskott med 3,8 miljoner kronor. Utvecklingen var dock bättre än förväntat.

Styrelsens prognos visar på ett negativt balanskravsresultat för tredje året i rad

Styrelsen bedömer i delårsrapporten att balanskravsresultatet, det vill säga resultatet rensat för orealiserade vinster och förluster i värdepapper, kommer bli negativt och uppgå till 427 miljoner kronor vid årets slut. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år, det vill säga senast år 2028. Regionen har sedan tidigare ett ackumulerat negativt balanskravsresultat på 239 miljoner från år 2023 att återställa senast år 2026 och ett ackumulerat negativt balanskravsresultat på 193 miljoner från år 2024 att återställa senast år 2027. Det blir totalt 859 miljoner.

Begränsade ekonomiska effekter av åtgärder

Enligt fullmäktige var de uppdrag som fullmäktige lämnade till styrelser och nämnder en del av planen för att återställa de negativa balanskravsresultaten från tidigare år. Styrelsen redovisade i delårsrapporten status på de sju fullmäktigeuppdragen. Tre av uppdragen hade ekonomisk målsättning:

Fullmäktigeuppdrag	Styrelsens redovisning
Ta fram åtgärder för att minska personalkostnaderna med 250 miljoner kronor	Av redovisningen framgick att de ekonomiska effekterna för en stor del av åtgärderna inte skulle uppnås under år 2025. Styrelsen gör inte någon bedömning av den ekonomiska effekten för helår 2025 och gör ingen analys av de framtagna åtgärderna.
Minska hyrberoendet	Styrelsen bedömde att målet att hyrpersonal maximalt skulle utgöra 3,7 procent av kostnader för egen personal skulle nås. Kostnaderna för hyrpersonal inom hälso- och sjukvårdsnämnden hade minskat med 26 miljoner jämfört med augusti 2024.
Minska kostnader för tjänstere-sor med 15 procent jämfört med år 2023	Regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter hade inte hade klarat målet per augusti och inte heller regionen som helhet. Resekostnaderna hade minskat med 2,2 miljoner kronor i regionen vilket motsvarar 7 procent.

Källa: Bearbetade uppgifter från delårsrapport per augusti 2025

Utöver de uppdrag som fullmäktige riktat till nämnderna framgår det av delårsrapporten att hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter tagit fram åtgärder för att klara ekonomin motsvarande 593 miljoner kronor för år 2025. Enligt redovisningen var den uppnådda effekten 137 miljoner vilket motsvarade 35 procent av planen per augusti.

Fortsatta ekonomiska utmaningar kommande år

Enligt delårsrapporten står regionen inför tre huvudsakliga utmaningar: ekonomi, tillgänglighet och kompetensförsörjning. Styrelsen uppger att för att hantera dessa utmaningar krävs förändringar, förflyttningar och anpassningar inom flera områden. Den demografiska utvecklingen och de ekonomiska förutsättningarna innebär att regionen behöver ställa om arbetsprocesser för att kunna utföra uppdraget med färre medarbetare. Utpekade fokusområden och riktade uppdrag från fullmäktige ska enligt styrelsen skapa förutsättningar för denna omställning.

Styrelsen uppger att effekten av batteritillverkaren Northvolts konkurs kommer påverka regionens skatteintäkter mycket negativt. Styrelsen bedömer att Västerbotten kommer minska sin befolkning, där Skellefteås minskning är huvudorsaken. Även handelskonflikter, inflation och lågkonjunktur kommer bromsa upp tillväxten i

länet och påverka kostnaderna. Styrelsen uppger att de minskade skatteintäkterna påverkar utfallet för 2025 och budget för 2026 och ökar de ekonomiska utmaningarna.

Vår kommentar

Trots minskade kostnader i verksamheten och ökade skatteintäkter räknar Region Västerbotten för tredje året i rad med ett negativt balanskravsresultat. Underskott från år 2023 och 2024 ska också återställas de kommande åren.

Verksamhetens resultat är förbättrat jämfört med tidigare år. Förbättringen beror till största delen på minskade sociala avgifter och ökade skatteintäkter. Övriga kostnader har inte minskat i någon större utsträckning till följd av vidtagna åtgärder. Det finns en viss osäkerhet i vilka ekonomiska effekter fullmäktigeuppdragen kommer ha under år 2025. Vi förstår att det kan ta tid att genomföra genomgripande åtgärder. Det är viktigt att nämnderna säkerställer att fullmäktigeuppdragen har förutsättningar att ge avsedd ekonomisk effekt kommande år. Det krävs också att verksamheternas egna åtgärder får högre effekt för att klara ekonomin.

Det är svårt att utifrån delårsrapporten få en uppfattning om åtgärderna i regionen är tillräckliga för att möta de ekonomiska utmaningarna. Det försvårar fullmäktiges möjligheter att bedöma om ytterligare åtgärder krävs. Vi saknar djupare analyser av framför allt personalkostnaderna då det är där både den största budgetposten och de största avvikelserna finns. Orsakssamband mellan exempelvis antalet anställda, kostnader för egen personal, hyrpersonal och konsulter eller varför genomförda åtgärder för att minska personalkostnaderna inte varit tillräckliga framgår inte på ett tydligt sätt.

I sin helårsprognos i delårsrapporten bedömer styrelsen att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi gör ingen annan bedömning. Styrelsen behöver ta fram en plan för hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

Finansiella mål

I tabellen redogör vi för regionstyrelsens bedömningar av resultaten för de finansiella målen.

Regionfullmäktiges finansiella mål	Styrelsens prognos helår 2025	Styrelsens bedömning
Resultatmål		
Verksamhetens resultat ska uppgå till minst vad som krävs för att nå ett positivt balanskravsresultat samt över tid stärka den finansiella ställningen.	Minus 1,2 procent	Målet uppfylls inte
År 2025 ska verksamhetens resultat vara minst 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.		
Soliditetsmål		
Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska stärkas med ett långsiktigt mål på minst 20 procent till år 2040.	Minus 17,5 procent	Målet uppfylls inte
År 2025 ska soliditet inklusive ansvarsförbindelse vara minst minus 13 procent.		

Regionfullmäktiges finansiella mål	Styrelsens prognos helår 2025	Styrelsens bedömning
Skuldsättningsmål		
Låneskulden ska över tid minska. Nyupplåning tillåts för att hantera likviditetsbehov på kort sikt, exempelvis för att finansiera tillfälligt höga investeringsutgifter.	24,4 procent	Målet uppfylls inte
År 2025 bör den räntebärande låneskulden, exklusive pensionsskulden, högst uppgå till 22 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.		

Vår kommentar

Vi instämmer i styrelsens bedömning att inget av de tre finansiella målen kommer att uppnås.

Styrelsens bedömning av resultat för verksamhet

I regionplanen för år 2025 har fullmäktige fastställt sju mål för verksamheterna. Inom varje mål har fullmäktige beskrivit sin intention med målet och uttryckt förväntat utfall. Det förväntade utfallet är en beskrivning av det önskade läget som verksamheterna ska sträva mot. Fullmäktige har riktat samtliga mål till regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och patientnämnden. Regionala utvecklingsnämnden är berörd av sex mål och folkhögskolestyrelsen av fem mål.

I delårsrapporten följer styrelsen upp samtliga verksamhetsmål. För att bedöma måloppfyllelsen har styrelsen utgått från de indikatorer som styrelsen och nämnderna följt upp i sina egna delårsrapporter. I den samlade delårsrapporten bedömer styrelsen resultatet vid årets slut för fem mål. Styrelsen kommenterar att bedömningarna för två av målen behöver tas med viss försiktighet. Anledningen är att det nya journalsystemet, Cosmic, medfört svårigheter för hälso- och sjukvårdsnämnden att få tillgång till tillförlitliga data. Detta har i sin tur påverkat styrelsens möjligheter att göra säkra bedömningar av resultatet för mål 1 och 5.

Två mål kan styrelsen inte bedöma resultatet för på grund av att styrelsen och nämnderna endast följt upp tre respektive fyra indikatorer.

I tabellen redogör vi för styrelsens bedömningar av resultaten för verksamhetsmålen.

Regionfullmäktiges verksamhetsmål	Styrelsens bedömning vid årets slut	
1. Trygga uppväxtvillkor	●	Målet uppfylls delvis
2. Goda levnadsvanor	●	Målet uppfylls inte
3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten	●	Målet uppfylls delvis
4. Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet	●	Målet uppfylls delvis
5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare	●	Målet uppfylls delvis
6. En hållbar miljö- och klimatregion	-	För få indikatorer för att kunna bedöma
7. Stärkt forskning, utbildning och innovation	-	För få indikatorer för att kunna bedöma

Källa: Delårsrapport per augusti 2025, Region Västerbotten

Brister i styrelsens redovisning av resultaten i delårsrapporten

Vi har granskat styrelsens redovisning i delårsrapporten och vår dokumentanalys visar att styrelsen brister i sin redovisning av verksamhetsmålen. Styrelsen har redovisat hur många delmål och indikatorer som nämnderna flöjt upp och hur många som bedöms vara uppfyllda eller inte. Styrelsen har inte redovisat *vilka indikatorer* som nämnderna flöjt upp eller *vilka nämnder* som flöjt upp dem. Exempelvis visar vår granskning att hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter inte ingått i styrelsens bedömningar av mål 1 och 5. Detta framgår inte av delårsrapporten.

I regionplanen har fullmäktige beskrivit sin intention med målen och uttryckt förväntat utfall. Av delårsrapporten framgår inte på vilket sätt styrelsen säkerställt att den flöjt upp fullmäktiges intentioner. Exempelvis har fullmäktige uttryckt att regionen inom mål 4, *Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet*, ska uppfylla vårdgarantin. Vår granskning visar att indikatorerna som styrelsen utgått från i sin bedömning av målen inte mäter vårdgarantin, utan tillgängligheten till digitala tjänster.

En ytterligare iakttagelse som vår dokumentanalys visar är att styrelsen inte har redogjort för kriterierna som avgör om ett mål är uppfyllt, delvis uppfyllt eller inte uppfyllt. Exempelvis hur stor andel av indikatorerna som behöver vara uppfyllda för att fullmäktiges mål ska bedömas som uppfyllt.

Vår kommentar

Styrelsen bedömer att fyra av fullmäktiges mål delvis kommer vara uppfyllda vid årets slut, ett mål kommer inte vara uppfyllt. I bilaga 1 redovisar vi våra kommentarer till styrelsens bedömningar av fullmäktiges respektive mål.

Vi bedömer att brister i styrelsens uppföljning och redovisning medför att resultaten för verksamhetsmålen framstår som osäkra, vilket innebär att vi sammantaget inte kan bedöma om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål. Vår bedömning utgår från:

- Underlagen som styrelsen utgått från för att bedöma verksamhetsmålen har inte varit tillräckligt omfattande för att kunna göra säkra bedömningar. Vi bedömer att styrelsen saknar tillräckliga underlag för att kunna göra en välgrundad bedömning av målnöjdhetsen. Styrelsen har inte kunnat följa upp två av fullmäktiges sju mål och för ytterligare två mål kommenterar styrelsen att bedömningarna av målen behöver tas med viss försiktighet. Vidare anser vi att styrelsen inte heller säkerställt att den för mål 4, *Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet*, flöjt upp fullmäktiges intentioner med målet.

Styrelsen utgår i sin bedömning av målen från de indikatorer som styrelsen och nämnderna flöjt upp i sina respektive delårsrapporter. Det innebär att indikatorernas kvalitet och i vilken grad nämnderna flöjt upp indikatorerna, påverkar styrelsens möjligheter att bedöma fullmäktiges mål. Styrelsen behöver därför säkerställa att underlagen från nämnderna är tillräckliga för att kunna bedöma resultaten för fullmäktiges mål. Det innebär att styrelsen i sin samordnande roll behöver se till att tillräckligt många indikatorer följs upp per augusti samt att indikatorerna stämmer överens med fullmäktiges intentioner med målen och förväntade utfall.

- Redovisningen i delårsrapporten ger inte rimliga förutsättningar för läsaren att kunna verifiera styrelsens bedömningar. Styrelsen har förvisso redogjort för svårigheterna som hälso- och sjukvårdsnämnden haft att följa upp en del indikatorer och att vissa bedömningar behöver tas med viss försiktighet. Styrelsen har däremot inte redogjort för vilka indikatorer som legat till grund för styrelsens bedömningar eller vilka nämnder som följt upp indikatorerna. Detta innebär en risk att läsaren av delårsrapporten kan få en ofullständig eller missvisande bild av hur verksamheten utvecklas i förhållande till de politiskt beslutade målen. Exempelvis framgår det inte att bedömningen av mål 5, *Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare*, inte omfattar hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter, trots att dessa utgör en betydande del av regionens organisation. Eller mål 4, *Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet*, där styrelsen inte redovisat att bedömningen i stort utgår från indikatorer som mäter tillgängligheten till digitala tjänster. Inte tillgänglighet enligt vårdgarantin.

Vi vill också lyfta risken att hälso- och sjukvårdsnämndens svårigheter att följa upp sina indikatorer på grund av Cosmic, kan innebära att nämnden inte kommer kunna bedöma resultaten för sin verksamhet år 2025. Vi anser att styrelsen på ett tydligare sätt borde ha uppmärksammat fullmäktige om risken.

Styrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet på kort och lång sikt. Begreppet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. Enligt fullmäktige betyder god ekonomisk hushållning i Region Västerbotten en uthållig ekonomi över tid där ekonomiska överskott tillsammans med hög måluppfyllelse i verksamheten säkerställer att regionens invånare erhåller tjänster av hög kvalitet och tillgänglighet idag och i framtiden.

Styrelsen bedömer sammantaget att regionen inte kommer att uppnå en god ekonomisk hushållning. Regionstyrelsens bedömning utgår från de tre finansiella mål och sju verksamhetsmål som fullmäktige beslutat om i regionplanen för år 2025. I delårsrapporten bedömer styrelsen att inget av de finansiella målen kommer att uppfyllas vid årets slut. För verksamhetsmålen bedömer styrelsen att fyra mål uppfylls delvis och att ett mål inte uppfylls. För två mål gör styrelsen ingen bedömning på grund av för litet underlag.

Vår kommentar

När det gäller verksamhetsmålen bedömer vi att det saknas tillräckliga underlag för att avgöra om resultaten för verksamheten är förenliga med fullmäktiges mål. Mot bakgrund av att inget av de tre finansiella målen kommer att uppnås och regionens svaga ekonomiska resultat, instämmer vi i styrelsens bedömning att regionen inte kommer att uppnå en god ekonomisk hushållning.

5. Granskning av räkenskaper

Enligt 13 kap. 2§ lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. Delårsrapporten innehåller dessa delar.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) preciserar i sin rekommendation *R17 Delårsrapport* minimikrav för innehållet i delårsrapportens olika delar. Förutom kraven i LKBR så anger RKR R17 även att en översiktlig beskrivning av drift- och investeringsverksamheten ska ingå. Dessutom ska upplysning om samma redovisningsprinciper använts som vid senaste årsbokslut finnas samt vissa upplysningar i noter. Vår granskning visar att delårsrapporten innehåller dessa delar.

Den förenklade förvaltningsberättelsen i delårsrapporten innehåller i enlighet med rekommendationerna händelser av väsentlig betydelse, utvärdering av regionens ekonomiska ställning, förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning, en helårsprognos av det ekonomiska resultatet jämfört med budget samt en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

I bokslutsprocessen har anvisningar getts ut i god tid innan delårsbokslutets transaktioner ska vara genomförda. Huvudsakliga bokslutsjusteringar har bokförts i redovisningssystemet och avstämningsbilagor har upprättats för samtliga balanskonton. Vi har eftersökt och fått förklaringar till större förändringar mellan åren utan anmärkning.

Av delårsrapporten framgår att implementationsutgiften för Cosmic har omklassificerats under perioden. Detta innebär att kostnaden inte längre betraktas som en investering utan har resultatförts. Omklassificeringen framgår i not och beloppet för föregående år har justerats. Omklassificeringen följer rekommendationen för immateriella anläggningstillgångar från rådet för kommunal redovisning (RKR R3).

Vi noterar att Länstrafikens delårsrapportering inte har varit föremål för översiktlig granskning av bolagets auktoriserade revisor.

Vår kommentar

Vi har inte funnit några väsentliga fel i granskningen av räkenskaperna. Delårsrapporten innehåller i allt väsentligt de uppgifter som lagstiftning och rekommendationer kräver.

Eftersom Länstrafikens delårsrapportering, vilken legat till grund för de sammanställda räkenskaperna, inte varit föremål för översiktlig granskning uttalar vi oss inte om dessa.

6. Uppföljning av rekommendationer år 2024

Revisorernas granskning av delårsrapporten per augusti 2024 visade att delårsbokslutet var upprättat i enlighet med gällande regler och gav en rättvisande bild av regionens resultat och ekonomiska ställning. Däremot konstaterade revisorerna att regionstyrelsen saknade en tydlig styrning av ekonomin för att regionen skulle kunna uppnå en ekonomi i balans. Granskningen visade också att det fanns brister i underlaget som styrelsen använde för att följa upp verksamhetsmålen. Revisorernas samlade bedömning var att resultaten för ekonomi och verksamhet var svaga.

Revisorerna riktade fyra rekommendationer till styrelsen. Styrelsen beslutade om sitt yttrande i april 2025 (RS 273-2025). Av tabellen framgår rekommendationerna samt vår bedömning om styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder.

Rekommendationer 2024 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Säkerställ att det finns genomarbetade planer och en strategisk styrning som möter det ekonomiska läget.	Ingen bedömning	Fullmäktigeuppdragen är en del av fullmäktiges plan för att återställa de negativa balanskravsresultaten. Effekten av åtgärderna beräknas bli begränsad och styrelsen bedömer att det blir ett underskott för regionen. Vi gör bedömningen i samband med granskningen av årsredovisningen när vi sett det slutliga utfallet.
Utveckla analyserna i delårsrapporten av varför genomförda åtgärder för ekonomi i balans inte varit tillräckliga. Av analysen bör det framgå vilka konkreta åtgärder som krävs för att uppnå faktiska effekter på det ekonomiska resultatet.	Nej	Verksamhetens förbättrade resultat jämfört med föregående år beror främst på ökade skatteintäkter och minskade sociala avgifter. Övriga åtgärder har haft begränsad ekonomisk effekt. Majoriteten av åtgärderna handlar om att minska personalkostnader. Styrelsen gör ingen djupare analys av orsakssamband för personalkostnaderna och gör ingen analys av nämndernas förutsättningar att faktiskt minska personalkostnaderna kommande år.
Säkerställ att det finns tillräckliga underlag för att bedöma resultaten för verksamhetsmålen vid årets slut samt att underlagen har tillräcklig kvalitet.	Nej	Styrelsen uppgav i sitt yttrande att det pågått ett arbete med att förbättra kvaliteten på nämndernas indikatorer. Granskningen visar förvisso att indikatorerna i större utsträckning än tidigare är mätbara, däremot har endast ett fåtal indikatorer följts upp för några av målen. Se bilaga 1 för våra kommentarer för respektive mål.
Utveckla redovisningen av verksamhetsmålen. Redovisningen ska ge rimliga förutsättningar att verifiera styrelsens bedömningar av resultaten vid årets slut.	Nej	Styrelsen skrev i sitt yttrande till revisorerna att nämndernas resultat skulle inkluderas i delårsrapporten. Granskningen visar att styrelsen, till skillnad från tidigare år, har redogjort för hur många mål som respektive styrelse och nämnd bedömt att de kommer att uppnå. Däremot är styrelsen inte transparent i sin bedömning av fullmäktiges mål. Styrelsen har varken redovisat vilka indikatorer den utgått från i sin bedömning, eller vilken/vilka nämnder som följt upp dem.

Vår kommentar

Brister som vi identifierat i granskningen av delårsrapporten per augusti 2024 kvarstår i stora delar.

7. Svar på revisionsfrågor

Revisionsfråga	Vår kommentar
Är de redovisade resultaten i delårsrapporten förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?	Nej, styrelsen prognosticerar underskott för regionen och varken de finansiella målen eller verksamhetsmålen uppfylls vid årets slut.
Kommer balanskravet efterlevas vid året slut?	Nej, styrelsen bedömer att det blir ett negativt balanskravsresultat vid året slut på 427 miljoner kronor. Vi gör ingen annan bedömning.
Ger avrapporteringen i delårsrapporten fullmäktige rimliga förutsättningar att bedöma resultaten?	Delvis, delårsrapporten ger rimliga förutsättningar för att bedöma resultaten för ekonomin. Däremot finns det brister i styrelsens uppföljning och redovisning av verksamhetsmålen.
Är delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, den översiktliga beskrivningen av drift och investeringsverksamheten samt noter i allt väsentligt upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)?	Ja, vi har inte funnit några väsentliga fel i granskningen av räkenskaperna. Delårsrapporten innehåller i allt väsentligt de uppgifter som lagstiftning och rekommendationer kräver.
Har en förenklad förvaltningsberättelse upprättats i enlighet med LKBR?	Ja, delårsrapporten innehåller en förenklad förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen innehåller de avsnitt som Rådet för kommunal redovisning föreskriver i sin rekommendation R17.
Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?	Eftersom Länstrafikens delårsrapportering, vilken legat till grund för de sammanställda räkenskaperna, inte varit föremål för översiktlig granskning av bolagets auktoriserade revisor saknar vi förutsättningar att uttala oss om de sammanställda räkenskaperna.
Har styrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?	Nej

Rekommendationer

Vi rekommenderar regionstyrelsen:

- Utveckla analyserna av framför allt personalkostnaderna då personalkostnaderna utgör den största budgetposten och har de största avvikelserna. Förklara orsakssamband mellan exempelvis kostnader för egen personal, hyrpersonal och konsulter och varför genomförda åtgärder för att minska personalkostnaderna inte varit tillräckliga. Det bör framgå vilka konkreta åtgärder som krävs för att uppnå faktiska effekter på det ekonomiska resultatet.

- Säkerställ att underlagen som styrelsen utgår från för att följa upp verksamhetsmålen är tillräckligt omfattande och håller sådan kvalitet att de kan användas för att göra tillförlitliga bedömningar av resultaten för verksamhetsmålen.
- Utveckla redovisningen i delårsrapporten av resultaten för verksamhetsmålen. Redovisningen ska ge rimliga förutsättningar att verifiera styrelsens bedömningar av resultaten vid årets slut. Det betyder att styrelsen behöver förklara vad som ligger till grund för deras bedömningar av verksamhetsmålen.

Umeå den 27 oktober

Malin Hedlund
Sakkunnig

Revisionskontoret
Region Västerbotten

Ingrid Lindberg
Certifierad kommunal revisor

Revisionskontoret
Region Västerbotten

Bilaga 1: Granskning av styrelsens bedömningar

I tabellen nedan redovisar vi styrelsens bedömningar av fullmäktiges mål samt våra kommentarer till bedömningarna.

Fullmäktiges mål	Styrelsens bedömning	Styrelsens underlag	Vår kommentar
1. Trygga uppväxtvillkor	● Målet uppfylls delvis	2 indikatorer är uppfyllda 3 indikatorer är inte uppfyllda 6 indikatorer har inte följts upp	Vi instämmer <i>inte</i> i RS bedömning. RS har utgått från indikatorer som följer upp regionala utvecklingsnämndens verksamheter samt en indikator som följer upp styrelsens verksamhet. Vi anser att det inte är tillräckligt för att uttala sig om måluppfyllelsen för fullmäktiges mål.
2. Goda levnadsvanor	● Målet uppfylls inte	2 indikatorer är uppfyllda 7 indikatorer är inte uppfyllda 11 indikatorer har inte följts upp	Vi instämmer i styrelsens bedömning.
3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten	● Målet uppfylls delvis	19 indikatorer är uppfyllda 4 indikatorer är delvis uppfyllda 13 indikatorer är inte uppfyllda 7 indikatorer har inte följts upp	Vi instämmer i styrelsens bedömning.
4. Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet	● Målet uppfylls delvis	5 indikatorer är uppfyllda 3 indikatorer är delvis uppfyllda 2 indikatorer är inte uppfyllda 4 indikatorer har inte följts upp	Vi instämmer <i>inte</i> i RS bedömning. Vi anser att det finns brister i RS uppföljning som innebär att underlagen inte är tillräckliga för att kunna uttala sig om måluppfyllelsen. Brister vi identifierat är: <ul style="list-style-type: none"> • RS har inte tagit hänsyn till att HSN på grund av svårigheter med Cosmic, bedömde att de inte kunde uttala sig om måluppfyllelsen för målet vid årets slut. RS har trots detta använt HSN:s indikatorer för att bedöma fullmäktiges mål. • RS har utgått från indikatorer som framför allt mäter tillgängligheten till digitala tjänster.

Fullmäktiges mål	Styrelsens bedömning	Styrelsens underlag	Vår kommentar
5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare	● Målet uppfylls delvis	4 indikatorer är uppfyllda 1 indikator är inte uppfylld 12 indikatorer har inte följts upp	Vi instämmer <i>inte</i> i RS bedömning. Vi anser att RS inte har haft tillräckliga underlag för att bedöma målet: <ul style="list-style-type: none"> Styrelsen har utgått från endast 5 av 17 indikatorer. RS har i sin bedömning utgått från indikatorer som patientnämnden, folkhögskolestyrelsen och regionstyrelsen följt upp. Vår granskning visar dessutom att styrelsens egen indikator har brister.
6. En hållbar miljö- och klimatregion	- För få indikatorer för att kunna bedöma	2 indikatorer är uppfyllda 2 indikatorer är inte uppfyllda 13 indikatorer har inte följts upp	RS har inte bedömt måluppfyllelsen på grund av att endast ett fåtal indikatorer följts upp.
7. Stärkt forskning, utbildning och innovation	- För få indikatorer för att kunna bedöma	2 indikatorer är uppfyllda 1 indikator är inte uppfylld 8 indikatorer har inte följts upp	RS har inte bedömt måluppfyllelsen på grund av att endast ett fåtal indikatorer följts upp.